

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับของประชาชน บ้านห้วยซึหนุ ตำบลทุ่งชมพู อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น โดยการประยุกต์ใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ 69 คน ผู้ติดเชื้อบ้านห้วยซึหนุจำนวน 50 คน เป็นกลุ่มทดลอง และผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับบ้านกุดแคนจำนวน 19 คน เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ การดำเนินการวิจัยระหว่าง เดือนมิถุนายน 2550 - กรกฎาคม 2551 กิจกรรมประกอบด้วยระยะที่ 1 ศึกษาชุมชน การสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับโรคพยาธิใบไม้ตับ การรับข้อมูลข่าวสาร สำรวจสื่อที่ประชาชนสนใจ พฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคพยาธิใบไม้ตับ ระยะที่ 2 ดำเนินการ อบรมแกนนำชุมชน อบรมผู้ปรุงอาหาร แกนนำชุมชนและผู้ปรุงอาหาร วางแผนการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับด้วยกระบวนการ AIC การให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์ การเสนอตัวแบบ (ผู้ป่วย/ ภาพ ผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ตับ มะเร็งท่อน้ำดี) การประชุมครอบครัวผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ตับ การรณรงค์ ป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ การให้รางวัล ฯลฯ

ผลการดำเนินการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้โอกาสเสี่ยง ต่อการเป็นพยาธิใบไม้ตับ การรับรู้ความรุนแรงของการเป็นโรคพยาธิใบไม้ตับ ความตั้งใจการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ การปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับมากกว่าก่อนการทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.001 กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ประโยชน์ในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มทดลองมีการติดเชื้อโรคพยาธิใบไม้ตับลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มเปรียบเทียบมีการติดเชื้อลดลงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มทดลองไม่มีการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับซ้ำ ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมีการติดเชื้อซ้ำมากกว่ากลุ่มทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01

This research is quasi experimental research and aim was to study health Education program for behavioral development about Orpisthorchiasis prevention among people in Ban Huai Kinhoo village Thung Chomphoo Sub-district, Phuviang District, Khon Kaen Province by community participation. Participants were 69 Orpisthorchiasis patients, 50 cases of Ban Huai Kinhoo village were in experimental group and 19 cases of Ban Kud Kaen village were in comparison group. The activities were implemented during June 2007 – July 2008. The activities were divided two phases, first was studied community about Orpisthorchiasis situation analysis, channel for health information, stakeholder training, cooks training, Orpisthorchiasis prevention planning by AIC process, health information, modeling (pictures about patients and flow chart about Orpisthorchiasis cycle and Cholangio -carcinoma patients), members of Orpisthorchiasis patients meeting, campaign for Orpisthorchiasis pre -vention, and rewards.

Results, after experiment were found as follows, experimental group had mean scores of knowledge, severity perception, intention to prevention, practice more than before and comparison group significantly at level .001 and benefit of Orpisthorchiasis prevention at .05. People in experimental group were Orpisthor -chiasis decreasingly than comparison group significantly at level .01 and comparison group was re- infected more than experimental group significantly at level .01.